

Najlepši vénec.

Od kar je z očetom v grad Skalovnik hodil Mirko, ribičev sin, ter tamkaj videl vso lepoto, posebno mladega kraljeviča v prekrasnej obleki, od tistih dob mu je bila ubožna domača kóčica pretesna. Po vse dni družega nij mislil, nego kako bi se mu godilo, ako bi on bil za kraljeviča: dobro bi jedel, dobro pil ter dosti imel vsega, česar bi serce poželelo. Da ob kratkem povem: Mirko si je mislil kraljevsko življenje brez nobenega terpljenja, brez težave. Često je dejal sam v sebi: „življenja ga nij boljšega nad kraljevsko!“

„O da bi jaz bil kraljevič!“ tako je vzdihnil vselej, kadar mu je oča rekel, naj mu pomore delati. In kaj li, kadar zvé, da bode kraljevič grada Skalovnika za kralja ter da mu dadé kraljev venec na glavo! Zdaj je rastla in rastla mladega Mirka želja, pokráljiti se ter bivati gori v lepem gradu. Oča ga je često svaril, zvedevši njegove želje, ter mu rekel: „najlepši vénec je venec lepega dejánja; tega si prizadevaj dobiti ter vse življenje bodeš vesel in srečen!“

Mirko je imel obilo prijateljev in tovarišev po obližji; vse ga je ljubilo, ker je bil dober in blag. Samo Jarínček, metlarjev sin, nij bil njemu po volji; nagajal in dražil ga je povsod, kjer je mogel. Jarínček baš nij bil hudoben, samo šale je rad zbíjal z Mirkom.

Lep pomladen dan — bilo je na večer — sedí Mirko v ládijci, privezanej k verbi zadaj za hižo. Truden bivši je zaspal. To opazi šaljivi Jarínček. Takój se prikrade k ládijci, katero odveže ter spustí po réki. Mirko nij začutil; prijetno gibanje po vodi ga še terdnéje zaziblje v spanje.

Nesli so lahki valovi ládijco dalje in dalje, kakor bi ne htéli spečega vzbuditi. Iz bližnjega bukovja je vzhajala polna luna, razliváje čaroben svit po gladkih valovih. Tam z visoke skale so se stolpovi krasnega gradú Skalovnika lesketáli v srebernem blésku tihe lune ter gledali v dremótno dolino.

Res prekrasen prizor pomladnjega večera! V ládijci, ki se je mirno sem ter tja zibala, spal je v sladkem snu Mirko. Z obličja mu je bilo videti, da njegova duša plava v radosti družega sveta. Misel, katera mu je ves dan rojila po glavi, postavila ga je zdaj v nepopisno zamaknenost.

Sanjalo se mu je, da so mu izpolnjene vse otročje želje; — bil je za kraljeviča, prebivajóč v lepem gradu sè zlatimi vrati in visokimi stolpi. Videl se je v krasnej obleki z veliko zlato zvezdo na persih. Pred njim je stala dolga miza, napolnjena vkusnih jedí in sladkega ovočja. Mnogo berzih služabnikov v lepej odéji mu je bilo v postrežbo. Na dvorišči zunaj so rezgetali čili konji z bagrénimi sedli. Čarobna godba mu je od vseh strani zvenéla na uho. — Zdelo se mu je, da jadrá v srebernej ládiji po velícem jezeru; tisoč lučec je plesalo po tihem vodnem zercalu, in te so se naposled združile v prekrasen vénec. Ognjeni vénec se vzdigne ter se mu postavi na glavo. Zdajci zagermí od vseh strani: „slava mlademu kralju!“

Mirkova ládijca se baš v tem hipu ustavi blizu otoka, od katerega so moléle drevesne korenine ter se spenjale daleč v globočino. Glasno klicanje: „na pomagánje!“ udari v njegova ušesa. Mirko se prebudi ter ustrašen skoči po konci.

„Mirko! Mirko! pomozi!“ začuje se zopet žalosten glas tam od brega.

Mirko takój upozná neprijatelja Jarínčka. Do deset stopinj od ládijce je visel nad vodó, z obema rokama se deržeč za tenko vejo. Ako veja počí,

Jarínček pade v globočino ter izgubljen bode, ker ne zna plavati. — Mirko, videč, v kakej opasnosti (nevarnosti) je njega sovražnik, prime za veslo in se požene k bregu. A jedva začne veslati, kar se učesne veja ter Jarínček izgíne v vodo, katera se nad njim zgerne.

V tem hipu je bil tudi Mirko z ládijco tamkaj. Dobro je znal plavati in zatorej skoči v globoko vodo ter nesrečnega šaljívca izléče z veliko težavo na suho. Tékar (še le) zdaj opazi, da je daleč od dóma. Kako je sem prišel, nij hotel vprašati, ker je bilo uže tema. Naglo je domóv odveslal.

Ribič in njegova žena sta sina pogrešila tékar tedaj, kadar sta ga ugledala, ko je vozil metlarjevega sina, vsega mokrega in ustrašenega. Jarínček je skoraj okreval. Sè solzami v očéh je pripovedoval Mirku, da je ládijco on odvezal in spustil po vodi, a to samo v šali. Vendar mu vest nij dala mirú, da bi ne bil šel gledat za Mirkom, ali še spi. Ko je nekaj časa hodil o bregu, videl je ládijco, obstavšo pri otoci. Da bi Mirka zbudil ter ob enem tudi ustrašil, pobral je velik kamen, hotèč ga v vodo zagnati, a v tem hipu mu je izpodderznilo; — padel je ter na veji bližnjega drevesa obvisel. Veja se ulomi, Jarínček se vgrézne v vódo, kjer bi izvestno (gotovo) bil utonil, da ga Mirko nij otél.

„Oprósti, blagi Mirko!“ poprosi Jarínček, podavši mu roko. „Od sih dob te nikoli nehém žaliti, niti nagajal ti ne bodem.“

„Vse ti rad oprostím, samo nekaj me žáli, ker si me zbudil iz tako lepih sanj. Zdelo se mi je, da sem bil kraljevič, ter baš pokladali so mi kraljev vénec na glávo, ko si me predramil z groznim vpitjem.“

„Sin!“ prekíne mu oča besedo, „izpódi si kraljévske misli iz glave; denes si prejel najlepši vénec, kateri krasotí človeka vse življenje; to je vénec lepega dejánja. Ta je najlepši vénec na tem svetu. Svojemu sovražniku si dobro storil, otél si mu življenje!“

Poslovenil A. M.

Medved in lisica.

(Basen.)

Bilo je lep zimsk dan. Lisica je ribiču ukradla rib ter se gostila na jézerskem brégu. Tam jo sreča medved. Prijazno pozdráveljši reče: „strijna lisica! od kod in kako dobivate tako lepe ribe zdaj, ko led pokriva vso vodo?“ Zvita lisica mu odgovori: „tega vas lahko naučim, strije medved! Na ribnjaku naredim skožnjo v led; tja vtaknem rep, da se ribe nanj nalové. A čakati je treba dolgo in mirno, da se dobro nastavijo. Čím bolj me šéipljó, tem več jih dobodem. Ko se uže dobro zagrizó, skočim berzo po konci, potegnem naglo rep iz vode in ž njim veržem ribe na led. Tako je lovim, in dobre so!“

Neumni medved verjame lisici. Še tist dan naredí na jezeru skožnjo v led ter vtakne vanjo rep, ki mu je bil tedaj še tako dolg, da se je za njim vlékel. Mirno in tiho sedé čaka, kaj bode. Mraz ga je začelo bití, a smijal se je ter mislil: dobra bode večerja. Čakáje in čakáje napósled méni, da je uže dosti rib ujetih, ter naglo poskoči, da bi je potegnil iz vode. A gorjé! Primerzli konec repa mu ostane v ledu. Od tistih dob ima medved samo kratek kos, a ne celega repa. — Lisica ga je gledala, smijala se in zbežala.

F. Rup.